

Voorbeeldfunctie Ministerie van VenW

Bevindingen van de pilots

van A naar Beter

Voorbeeldfunctie Ministerie van VenW

Bevindingen van de pilots

Medewerkers van het ministerie van Verkeer en Waterstaat hebben samen met andere overheden, burgers, bedrijfsleven en belangenorganisaties nagedacht over mogelijkheden om de files te verminderen.

De bijna drieduizend ideeën zijn door externe deskundigen beoordeeld op haalbaarheid. Dat resulteerde in een ministeriebreed programma met circa veertig projecten voor een kortetermijnaanpak van de files.

Deze projecten zijn onderverdeeld in drie clusters: projecten om reguliere files te beperken, projecten om incidentele files te beperken en projecten om te verleiden tot anders denken/doen.

Het ministerie van VenW wil zelf als werkgever het goede voorbeeld geven. Het ministerie doet dit onder meer met het project Voorbeeldfunctie ministerie Verkeer en Waterstaat. Dit project valt onder het cluster 'projecten om te

verleiden tot anders denken/doen'. Met dit project wil het ministerie plaats- en tijdonafhankelijk werken stimuleren en faciliteren, bewust reizen bevorderen en een voorbeeldfunctie vervullen door de ervaringen te delen.

In dit boekje vindt u een overzicht van de bevindingen en resultaten van het project Voorbeeldfunctie ministerie van VenW.

Plaats- en tijdonafhankelijk werken in de praktijk

Medewerkers van een groot aantal afdelingen binnen VenW werden gevraagd om - waar mogelijk - plaats- en tijdonafhankelijk te werken. Hierbij werd gekeken naar de samenstelling van de medewerkers van de afdeling (één afdeling/verschillende afdelingen) en het soort werk dat men doet (veel op één plaats, tijdelijk project, veel in het buitenland). Een groot aantal medewerkers werden voorzien van de nodige hulpmiddelen en individuele werkafspraken werden gemaakt. Daarnaast is bij een aantal projecten ook bewust aandacht besteed aan de cultuuraspecten van het plaats- en tijdonafhankelijk werken (wijze van aansturing door leidinggevende, onderlinge werkrelaties, combinatie werk/privé).

'Plaats- en tijdonafhankelijk werken' is een doorgaande ontwikkeling binnen VenW en past binnen de 'Vernieuwing van VenW'; het programma dat onder andere tot doel heeft de flexibiliteit van medewerkers te vergroten. Het is daarbij van belang dat een oplossing komt voor een aantal knelpunten die bij de pilots zijn geconstateerd. Deze knelpunten liggen in de techniek (medewerkers moeten bijvoorbeeld wel makkelijk bij documenten kunnen komen als gewerkt wordt vanaf een andere plek), maar zeker ook in de cultuur. Zo werken medewerkers vaker uit het zicht van het management en dit vraagt om een aanpassing van de stijl van leidinggeven, waarbij de nadruk ligt op sturing op resultaat.

Conclusie

Gedurende de projecten zijn zowel managers als medewerkers enthousiast geraakt. Door méér plaats- en tijdonafhankelijk te werken (en hiermee ervaring op te doen), hebben we ondervonden wat goed en wat niet goed werkt.

Uit één van de evaluaties bleek bijvoorbeeld dat 77% van de respondenten gebruik maakt van telewerken; driekwart daarvan is van mening dat zijn/haar productiviteit is verbeterd), maar tech-nische belemmeringen drukten toch hun stempel op de resultaten. Met name het feit dat er niet overal ingelogd kon worden bleek lastig. Deze belemmeringen zijn inmiddels binnen de betreffende dienst opgepakt.

Verder blijkt ook dat de winst met name zit in het efficiënter besteden van de (reis)tijd. Belangrijk hierbij is niet alleen het technische (materiële) gedeelte, maar zeker ook het culturele. Naast het feit dat de aansturing verandert, blijkt ook dat de relaties met collega's veranderen. Het is hierbij belangrijk om te investeren in het ontmoeten van elkaar.

Leerpunten

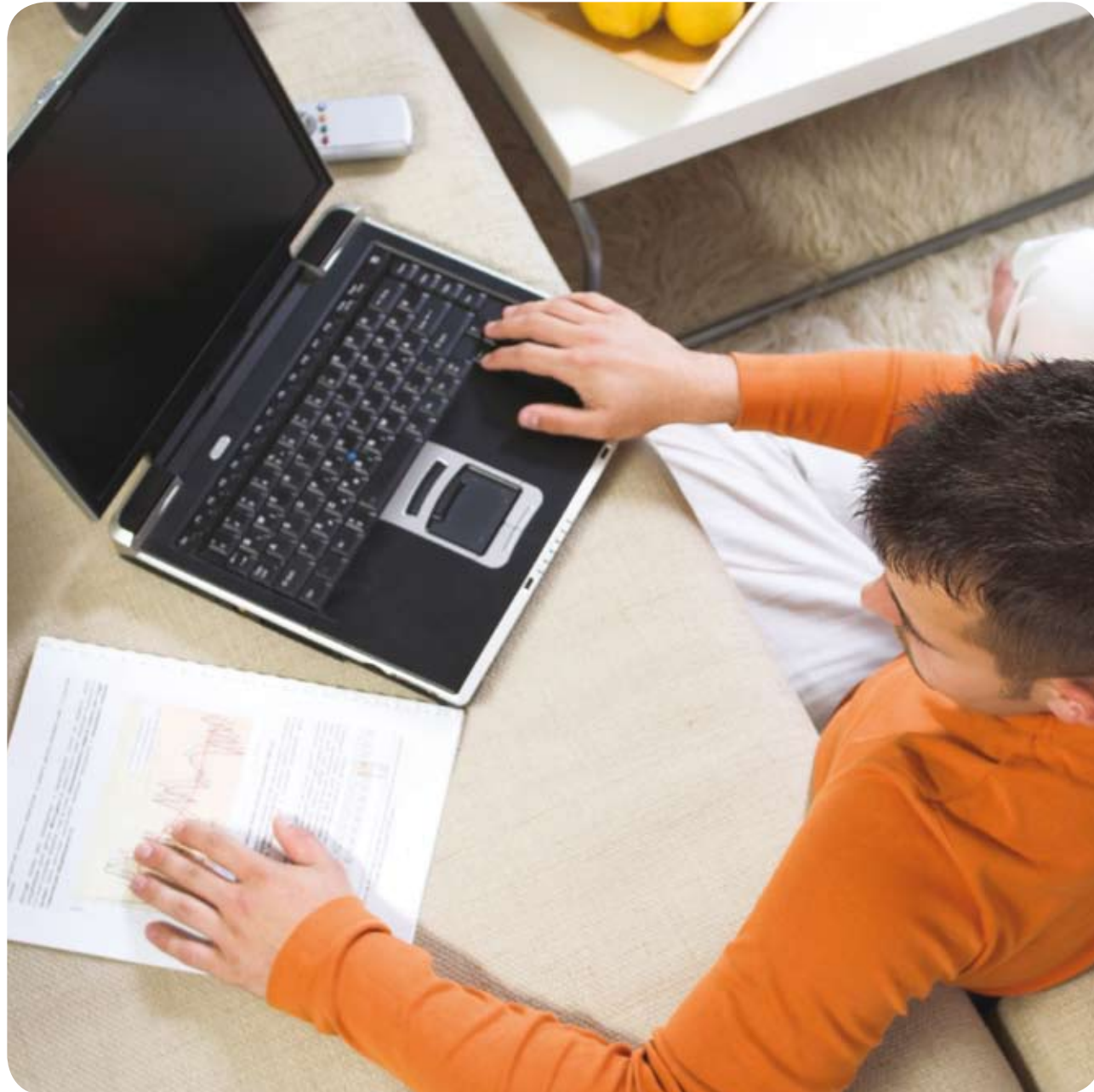
Uit onderzoek blijkt dat de verschillende projecten bijdroegen aan duidelijkere afspraken over prestaties van de medewerkers en ook het onderlinge contact binnen de afdelingen werd gestructureerder en zakelijker. Het reizen in de spits nam af (veelal werd eerst thuis de mail afgehandeld) en een toename van efficiency werd ervaren, met name door betere bereikbaarheid en de mogelijkheid om te kunnen werken op andere locaties en in de trein. De verstrekte laptops met UMTS-verbinding zijn met name nuttig voor medewerkers die vaker lang reizen.

Naar mate meer plaats- en tijdonafhankelijk gewerkt gaat worden, spelen andere beveiligingsissues een rol. Hier wordt nu onderzoek naar gedaan.

Vervolg

Op basis van de ervaringen heeft de Bestuursraad - de hoogste managementlaag van VenW - besloten dat plaats- en tijdonafhankelijk werken verder zal worden verankerd in de organisatie.

Leidinggeven aan medewerkers die plaats- en tijdonafhankelijk werken

Het projectteam heeft een aantal sessies georganiseerd om te achterhalen welke elementen plaats- en tijdonafhankelijk werken bevorderen, dan wel belemmeren. Bij deze sessies zijn nadrukkelijk de leidinggevendenden betrokken. Leidinggevendenden zijn belangrijke cultuurdragers bij plaats- en tijdonafhankelijk werken.

Leerpunten

Stimulerende elementen zijn heldere afspraken zijn tussen medewerkers en managers en collega's onderling. Beperkende elementen zijn niet goed

werkende techniek en belemmerende regels en normen. Bijvoorbeeld de vaste bloktijden, waarbij medewerkers geacht worden op hun werkplek fysiek aanwezig te zijn.

Managers zouden daarom meer de flexibiliteit moeten krijgen om zelf afspraken te maken met hun medewerkers, denk hierbij aan persoonsgebonden afspraken of afspraken per team. Dit vereist een managementstijl die uitgaat van vertrouwen en sturen op resultaat.

Vervolg

Het accent van sturen op resultaat in plaats van aanwezigheid komt terug in het programma de Vernieuwing van VenW. Binnen dit programma is een traject 'Resultaat- en Kwaliteitsgericht Werken' ingericht. Managers en medewerkers worden hier getraind en begeleid bij het maken van resultaatgerichte afspraken tijdens de jaarlijkse functioneringsgesprekken. Verder is het sturen op resultaten en uitgaan van vertrouwen opgenomen in de vernieuwde managementopleiding van VenW.

Afsluiting Koningskade (Den Haag)

Tijdens de afsluiting van Koningskade door de gemeente Den Haag in 2006, werden VenW-medewerkers van de vijf VenW-locaties in Den Haag gestimuleerd om bewuster te reizen/werken (na/voor de spits, alternatief vervoer, op afstand werken etc.).

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de proef geslaagd is. Circa 30% van de medewerkers paste in de testperiode het reispatroon aan. 9% - waarvan 1/3 automobilist - heeft deze verandering doorgezet.

Leerpunten

De proef heeft laten zien dat als er een noodzaak is (afsluiting van een belangrijke toegangsweg), mensen veranderingen in reis- en werkgedrag gaan vertonen. De bijdragen aan een vermindering van de spitsproblematiek op de weg en in het Openbaar vervoer (OV) zijn minimaal, maar als meer werkgevers een verandering in reis-/werkgedrag kunnen bereiken, kunnen we gezamenlijk een groot verschil maken. Deze proef is verder uitgewerkt op www.slimreizen.nl

Vervolg

Toekomstige wegwerkzaamheden bieden kansen om de opgedane ervaring in te zetten en de ervaringen met andere organisaties te delen.

Extra initiatieven

Flex.punten

Er wordt gewerkt aan een oplossing om in de toekomst op elke VenW-werkplek onder de eigen naam te kunnen inloggen. Omdat dit nog niet overal het geval is, bieden Flex.punten een alternatief. Bij drie VenW-locaties werden Flex.punten ingericht. Medewerkers kunnen zo bijvoorbeeld voorafgaand - of tussen twee vergaderingen in - werk doornemen of mail afhandelen.

Reacties wijzen er op dat het initiatief wordt gewaardeerd. Om het gebruik verder te stimuleren, dienen locaties voor de eigen medewerkers beter toegankelijk te zijn. De nieuw te introduceren Rijkspas - identiteitskaart waarmee Rijksmedewerkers toegang kunnen krijgen tot de vestigingen van de eigen organisatie en andere ministeries - helpt hierbij.

Introductie chatprogramma

Door het plaats- en tijdonafhankelijk werken is het van belang dat medewerkers goed bereikbaar blijven. Een middel hiervoor is een chatprogramma dat inzicht geeft in de beschikbaarheid van collega's (koppeling met de agenda's). Uit de evaluatie blijkt dat het programma een goede aanvulling is op de bestaande communicatiemiddelen en dat met name de functie waarbij de beschikbaarheid van collega's bekeken kan worden, goed werkt. Het aantal gebruikers groeit gestaag. Het programma is inmiddels voor 4.500 medewerkers een onderdeel van de basiswerkplek.

Van vaste naar mobiele telefonie

Binnen een aantal afdelingen zijn vaste telefoons vervangen door mobiele toestellen. Deze omzetting werd ingezet om de bereikbaarheid van collega's te

verbeteren bij tijd- en plaatsafhankelijk werken. De ervaringen van de deelnemers zijn positief (70% van de medewerkers wil de mobiele oplossing graag behouden) en de bereikbaarheid van medewerkers is sterk verbeterd. De omzetting wordt nu doorgezet naar 4.500 medewerkers binnen VenW.

Videoconferencing

Videoconferencing (of beeldcommunicatie) werd al op beperkte schaal gebruikt binnen VenW. De mogelijkheden voor videoconferencing (VC) zijn meer onder de aandacht gebracht. De gebruikers geven aan dat het reistijd scheelt. Daarom zal VC breder beschikbaar worden gesteld binnen VenW. Daarbij zal ook bewust aandacht worden gegeven aan het stimuleren en begeleiden van gebruikers.

OV-fiets

Gedurende een periode van 3 maanden kon een aantal medewerkers van de Haagse VenW-locaties gratis gebruik maken van een OV-fiets. Uit evaluatie blijkt dat het project een groot succes was (waardering van 7,7). VenW heeft besloten om door te gaan met dit project voor alle medewerkers van de Haagse VenW-locatie. Begin 2009 zal een beslissing worden genomen over het vervolg.

Delen van ervaringen met derden

Samenwerken in Groot Haaglanden (Bereik!)

Het projectteam heeft deelgenomen aan Bereik! (voorheen SWINGH; een samenwerkingsverband van werkgevers in regio Haaglanden over mobiliteit). Binnen dit overleg werden contacten gelegd, ervaringen uitgewisseld en initiatieven ontplooid.

Enkele acties die met Bereik! zijn opgestart:

1. Mobiliteitsscan

VenW-locatie Plesmanweg werd doorgelicht. Bekeken werd hoe slimmer met werkplekken en mobiliteitsmaatregelen kan worden omgegaan. Uit de scan bleek onder andere dat betere benutting van het gebouw mogelijk is, dat medewerkers gestimuleerd kunnen worden hun vaste werkplek los te laten, dat telewerken uitgebreid kan worden etc.

De ideeën worden meegenomen bij de toekomstplannen voor de huisvesting. Daarnaast zijn ideeën ingebracht bij de Rijksgebouwendienst en het Programma Vernieuwing Rijksdienst.

2. Mobiliteitsmakelaar

Eind 2007 werd een mobiliteitsmakelaar aangesteld. Deze makelaar stimuleert partijen om oplossingen te ontwikkelen die een positieve bijdrage leveren aan de bereikbaarheid van Haaglanden. VenW heeft dit initiatief financieel ondersteund om de uitwisseling van 'best practices' tussen werkgevers op het terrein van mobiliteitsmanagement te bevorderen.

Contacten met andere werkgevers en organisaties

Rabobank Nederland en VenW hebben ervaringen uitgewisseld. Zo heeft de Rabobank binnen VenW verteld over haar ervaringen met mobiliteitsmanagement en plaats- en tijdonafhankelijk werken.

Uit gesprekken met bijvoorbeeld Siemens, ING, Ewerkforum, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ministerie van Economische Zaken en het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit blijkt dat de aanleiding voor de maatregelen van flexibel werken en reizen meestal de filedruk was. Echter ook modern werkgeverschap speelt vaak een rol.

Colofon

Informatie:

Voor meer informatie over het project Voorbeeld-functie ministerie van VenW kunt u contact opnemen met Jolanda Walman, tel. (070) 351 61 33, e-mail jolanda.walman-mostert@minvenw.nl of met Paul de Haaij, tel. (070) 351 69 89, e-mail paul.de.haij@minvenw.nl.

Voor meer informatie over de diverse projecten van fileaanpak op korte termijn kunt u contact opnemen met de projectorganisatie van FileProof, tel. 088 - 798 25 70, e-mail fileproof@rws.nl. Tevens kunt u meer informatie vinden op de site www.vanAnaarBeter.nl

Uitgave

Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Projectorganisatie FileProof

Teksten en Vormgeving

TPO Studios, Rotterdam

Augustus 2008

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

van A naar Beter